

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Szczecinie**

Szczecin, dnia marca 2011 r.

**Pan
Józef Chodarczewicz
Prezes
Regionalnej Izby Obrachunkowej
w Szczecinie**

LSZ-4112-04-01/2010
S/10/005

Na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Szczecinie skontrolowała Regionalną Izbę Obrachunkową w Szczecinie² w zakresie przestrzegania terminów i prawidłowości przeprowadzenia inwentaryzacji środków trwałych, wprowadzenia i stosowania procedur kontroli zarządczej oraz naliczania i odprowadzania składek na Fundusz Pracy w latach 2009-2010.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 14 lutego 2011 r. oraz mając na uwadze wyjaśnienia dodatkowe do protokołu kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, stosownie do art. 60 ust. 1 ustawy o NIK, przekazuje Panu Prezesowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli negatywnie ocenia działania RIO w zakresie dotrzymania terminu i prawidłowości przeprowadzenia inwentaryzacji środków trwałych, pozytywnie z nieprawidłowościami – w zakresie stosowania procedur kontroli finansowej (zarządczej) oraz pozytywnie – w zakresie naliczania i odprowadzania składek na Fundusz Pracy.

1. Inwentaryzacja środków trwałych została przeprowadzona w RIO w 2005 r., a pozostałych środków trwałych w 2004 r. Działania te zostały udokumentowane m.in. arkuszami spisu z natury. Przepis art. 26 ust. 3 pkt 3 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości³ stanowi, że termin i częstotliwość inwentaryzacji uważa się za dotrzymane, jeżeli inwentaryzację nieruchomości zaliczonych do środków trwałych oraz inwestycji, jak też znajdujących się na tere-

¹ Dz.U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm., dalej zwana ustawą o NIK

² Dalej RIO

³ Dz.U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 ze zm., dalej zwana uor

nie strzeżonym innych środków trwałych przeprowadzono raz w ciągu 4 lat. Zatem mając na uwadze ww. przepis art. 26 uor, kolejną inwentaryzację pozostałych środków trwałych RIO powinna przeprowadzić najpóźniej w 2008 r. a środków trwałych w 2009 r.

RIO nie dochowała terminów przeprowadzenia inwentaryzacji zarówno środków trwałych, jak też pozostałych środków trwałych. Inwentaryzacja tych środków, spełniająca wymagania art. 27 uor, została przeprowadzona dopiero w 2010 r., tj. po upływie odpowiednio roku oraz dwóch lat od ustawowego terminu na ich wykonanie. W świetle ustaleń kontroli NIK podejmowane przez RIO w latach 2008-2009 działania w związku z realizacją zarządzeń o przeprowadzeniu inwentaryzacji⁴, faktycznie ograniczały się do dokonania spisów wyposażenia poszczególnych pomieszczeń w siedzibie RIO w Szczecinie i w Zespole Zamiejscowym w Koszalinie. Natomiast ich wyniki nie zostały powiązane z zapisami ksiąg rachunkowych.

W RIO w latach 2008-2009 nie były przestrzegane ww. przepisy uor i przyjęte zasady przeprowadzenia inwentaryzacji⁵. W arkuszach spisu z natury z 2008 r. niezgodnie z nomenklaturą używaną w ewidencji księgowej były ujmowane nazwy i ilości spisywanych składników majątkowych. W 2009 r. nie zostały sporządzone arkusze spisu z natury⁶. W tym okresie nie powoływano także komisji inwentaryzacyjnych. Pani Anna S. główny księgowy RIO dopiero po upływie 6 miesięcy od przeprowadzenia w listopadzie 2008 r. czynności związanych ze spisem z natury, powiadomiła Pana Prezesa o przyczynach niemożności rozliczenia inwentaryzacji. Brak komisji inwentaryzacyjnych uniemożliwiał wykonywanie takich zadań jak: postawienie wniosków inwentaryzacyjnych i odzwierciedlenie ich w księgach rachunkowych, dokonanie oceny przydatności spisywanych składników majątkowych, wykazanie wszelkich nieprawidłowości w gospodarce majątkiem RIO.

Inwentaryzacja przeprowadzona w 2010 r.⁷ wykazała szereg zaniedbań w prawidłowym dokumentowaniu obrotu majątkiem RIO. Dopiero wówczas, w wyniku inwentaryzacji ujawniono, że w księdze środków trwałych był zaewidencjonowany sprzęt komputerowy, o wartości początkowej 16.113,67 zł, który w 2007 r. został przekazany jednej ze szkół. RIO nie posiadała, wymaganych⁸ instrukcją obiegu dokumentów księgowych, protokołów nieod-

⁴ Zarządzenia Prezesa RIO: Nr 27/2008 z 7.11.2008 r. w sprawie przeprowadzenia inwentaryzacji środków trwałych w użytkowaniu w RIO w Szczecinie, Nr 8/2009 z 21.05.2009 r. w sprawie przeprowadzenia inwentaryzacji środków trwałych w użytkowaniu w RIO w Szczecinie znajdujących się w pokoju 7a, Nr 33/2009 z 14.09.2009 r. w sprawie oznakowania i przeprowadzenia inwentaryzacji środków trwałych w użytkowaniu w RIO w Szczecinie

⁵ Zarządzenie Prezesa RIO Nr 3/GK/2008 z 3.11.2008 r. w sprawie zasad przeprowadzenia inwentaryzacji. Instrukcja w sprawie inwentaryzacji w RIO stanowiła załącznik do zarządzenia

⁶ Nie dotyczy spisu w Zespole Zamiejscowym w Koszalinie, w którym arkusze zostały sporządzone

⁷ Zarządzenie Prezesa RIO Nr 2/GK/2010 (28/2010) z 14.09.2010 r. w sprawie przeprowadzenia inwentaryzacji środków trwałych w RIO w Szczecinie. Inwentaryzacją objęto środki trwałe oraz pozostałe środki trwałe

⁸ § 10 pkt 10, 11 i 13 Instrukcji obiegu i kontroli dokumentów finansowo-księgowych, stanowiącej zał. Nr 1 do zarządzenia Nr 2/GK/2006 Prezesa RIO z 14.06.2006 r. w sprawie Instrukcji obiegu i kontroli dokumentów finansowo-księgowych w

płatnego przekazania środka trwałego, które powinny znajdować się w dyspozycji kierownika Biura. Także sprzęt komputerowy, sprzedany na licytacji w 2009 r. jak i przeznaczony do utylizacji w kwietniu 2010 r., nadal był ujęty w księdze środków trwałych na dzień rozpoczęcia kontroli NIK, tj. 23.12.2010 r. Wykazywanie w ewidencji księgowej środków trwałych, których nie było w posiadaniu RIO, stanowiło naruszenie przepisu art. 24 ust. 2 uor, stanowiącego, że księgi rachunkowe uznaje się za rzetelne, jeżeli dokonane w nich zapisy odzwierciedlają stan rzeczywisty.

Kontrola NIK wykazała, że część zaewidencjonowanych środków trwałych została zakwalifikowana do niewłaściwej grupy środków trwałych, np. 8 klimatyzatorów o wartości początkowej 26.833,27 zł było przypisanych do grupy 8, mimo że w uwagach szczegółowych do części III załącznika do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 grudnia 1999 r. w sprawie Klasyfikacji Środków Trwałych⁹, określono, że Grupa 6 „Urządzenia techniczne” obejmuje: pozostałe urządzenia przemysłowe, jak np.: urządzenia klimatyzacyjne i wentylacyjne.

Nieprawidłowości związane z ujmowaniem w ewidencji księgowej nieistniejących środków trwałych oraz klasyfikowanie środków trwałych do niewłaściwych grup, miały wpływ na prawidłowość sporządzonego bilansu wg stanu na 31.12.2009 r. W bilansie w pozycji 1.3. „Urządzenia techniczne i maszyny” wpisano kwotę 92.571,32 zł, a powinno być 101.765,40 zł, natomiast w pozycji 1.5. „Inne środki trwałe” wykazano 27.452,87 zł, a właściwa kwota to 15.773,32 zł.

2. W RIO obowiązywały w 2009 r. i w okresie I-XI 2010 r. procedury kontroli finansowej, a od 1.12.2010 r.¹⁰ procedury kontroli zarządczej, do których włączono m.in. procedury przeprowadzania inwentaryzacji oraz obiegu dokumentów księgowych. Jednak ujawnione w toku kontroli nieprawidłowości w zakresie inwentaryzacji i obiegu dokumentów świadczą, że przyjęte procedury, nie były przestrzegane przez byłego i obecnego kierownika Biura oraz głównego księgowego.

3. RIO prawidłowo i terminowo (w miesiącu, w którym sporządzono listę płac) odprowadzała składki na Fundusz Pracy. Do badań szczegółowych wybrano dokumentację finansowo-płacową za luty, marzec, kwiecień 2009 r. oraz za maj i czerwiec 2010 r. i stwierdzono, że

RIO, stanowiły: „10. PT...13 Decyzja o sprzedaży lub nieodpłatnym przekazaniu środka trwałego należy do Prezesa Izby. 11. Przekazanie środka trwałego innej jednostce następuje na podstawie protokołu dowodu. Likwidacji dokonuje powoływana doraźnie przez Prezesa Izby komisja likwidacyjna. Z przeprowadzonej likwidacji komisja sporządza protokół”.

⁹ Dz.U. Nr 112, poz. 1317 ze zm.

¹⁰ Po upływie 11 miesięcy od wejścia w życie z dniem 1.01.2010 r. art. 68 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. Nr 157, poz. 1240 ze zm.) i 6 miesięcy od otrzymania 20.04.2010 r. od Prezesa RIO w Olsztynie materiałów opracowanych przez audytorów wewnętrznych dotyczących jednolitego systemu kontroli zarządczej.

kwoty składek za ww. miesiące ujęte w ewidencji księgowej i kwoty wpłat z przelewów bankowych na rachunek ZUS, były zgodne z kwotami naliczonymi na listach płac.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnioskuje o *przypisanie środków trwałych do właściwych grup środków trwałych i uaktualnienie księgi środków trwałych*.

Najwyższa Izba Kontroli na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK oczekuje od Pana Prezesa w terminie miesięcznym od daty otrzymania niniejszego wystąpienia informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosku, bądź o podjętych działaniach na rzecz ich realizacji lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia, przysługuje Panu prawo zgłoszenia na piśmie do Dyrektora Delegatury NIK w Szczecinie umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosku zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.